ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 25.3.2024 г.
COM(2024) 135 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно изпълнението и въздействието на Решение (ЕС) 2018/646 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 г.

относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и за отмяна на Решение № 2241/2004/ЕО

(представено по реда на член 9 от Решение (ЕС) 2018/646)

{SWD(2024) 71 final}

Съдържание

1. Въведение 1
1.1 „Европас“ и нейното прилагане 1
1.2 Общ преглед на методиката за оценка 3
2. Основни констатации и заключения от оценката 3
2.1 Ефективност 4
2.2 Ефикасност 6
2.3 Съгласуваност 6
2.4 Добавена стойност от ЕС и въздействие 7
2.5 Значимост 8
3. Извлечени поуки 9

1. ВЪВЕДЕНИЕ

В настоящия доклад се представят констатациите от оценката на Европейската комисия на Решение (ЕС) 2018/646 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 г. относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и за отмяна на Решение № 2241/2004/ЕО[1]. Той е придружен от работния документ на службите на Комисията, в който се оценява до каква степен рамката „Европас“ е ефективна, ефикасна и съгласувана, осигурява добавена стойност за ЕС и продължава да бъде подходяща за удовлетворяване на настоящите и бъдещите нужди. Освен това в оценката се прави преглед на използването и по-широкото въздействие на „Европас“ върху европейския пазар на труда и върху политиките в областта на уменията и ученето през целия живот. В нея се разглеждат различни аспекти, сред които по-голяма прозрачност и по-добра сравнимост на квалификациите, уменията и компетентностите, както и съгласуваността на различните умения и инструменти за квалификация. В оценката също така се проучва степента, в която „Европас“ предоставя достъп до информация и насоки относно възможностите за работа и учене, както и относно уменията, необходими на пазара на труда. Оценката обхваща периода от 2018 г., когато беше прието Решението за Европас, до 2022 г. Предмет на оценката е 2020 г., когато новата платформа беше стартирана, и периодът след това. В географския обхват на оценката попадат 27-те държави — членки на ЕС, Европейското икономическо пространство (ЕИП), както и държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки съгласно техните споразумения, сключени с ЕС.

1.1 „Европас“ и нейното прилагане

„Европас“ е едно от 12-те действия на Европейската програма за умения от 2020 г.[2], което има за цел да се помогне на отделните лица и предприятията да развият повече и по-добри умения в подкрепа на повишаването на квалификацията и за преквалификация. Това ще допринесе за постигането на социално справедлив зелен и цифров преход. Освен това с платформата „Европас“ се подкрепя пряко европейското пространство за образование и цифровото десетилетие на Европа.

Решението от 2018 г. имаше за цел да се подобри рамката „Европас“ и да се превърне от портал, предоставящ формуляри за изтегляне, в базирана на услуги платформа. При това развитие се взема под внимание напредъкът в технологиите и промените в пазара на труда, системите за образование и обучение и обществото като цяло, настъпили след първоначалното стартиране на „Европас“ през 2004 г.

[1] Вж. Решение (ЕС) 2018/646 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 г. относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и за отмяна на Решение № 2241/2004/ЕО.
[2] Вж. EUR-Lex - 52020DC0274 - BG - EUR-Lex (europa.eu)..

Новата платформа „Европас“ беше стартирана от Комисията през юли 2020 г. Нейната цел е да се осигури нова онлайн платформа за целия ЕС, на която ползвателите да имат достъп до редица онлайн инструменти и услуги. Тези инструменти и услуги могат да се ползват от учещи, работници, лицата, търсещи работа, и доброволци, за да общуват и представят своите умения, квалификации и опит по ясен и съгласуван начин в цяла Европа. Други заинтересовани страни са институциите, предоставящи услуги за образование и обучение, лицата, предоставящи услуги за професионално ориентиране, работодателите, публичните служби по заетостта, социалните партньори, доставчиците на услуги в сферата на работата с младежта, младежките организации, доброволческите организации и създателите на политики.

Новата „Европас“ представлява платформа за „обслужване на едно гише“ по отношение на няколко съществуващи инструмента и услуги на ЕС, като по този начин подпомага обмена на информация и разбирането на уменията и квалификациите, включително на уменията и квалификациите, които се изискват за целите на мобилността, обучението и пригодността за заетост.

Въпреки че много от инструментите, услугите и информацията на „Европас“ бяха въведени и станаха достъпни на платформата, след като тя беше стартирана през юли 2020 г., впоследствие бяха добавени допълнителни инструменти, като европейските цифрови удостоверения за учене през октомври 2021 г., инструментът за самооценка на цифровите умения през декември 2021 г. и инструментът за тенденциите в областта на работните места и уменията[3] през юни 2023 г.

Различните инструменти и услуги се актуализират редовно, а изкуственият интелект и анализът на данни започват да се ползват все повече за допълнително адаптиране на платформата към нуждите на ползвателите, например чрез персонализирани предложения за възможности за работа и учене. Целта е да се подобри услугата на платформата за крайните ползватели, за да се постигне по-добро съответствие между профилите, уменията, квалификациите и интересите и работните места, възможностите за учене и доброволческа дейност и т.н.

Държавите членки изпълняват задачите, определени в Решението за Европас, основно посредством националните центрове „Европас“ (НЦЕ), които съществуваха още преди Решението за Европас от 2018 г. Центровете се определят на национално равнище, функционират по независим начин и се съфинансират чрез безвъзмездни средства от ЕС. Те подкрепят ползвателите и насърчават документирането на уменията и квалификациите чрез „Европас“. Като цяло те допринасят за подкрепата на функционирането и на дейностите за популяризиране на „Европас“, за нейния национален обхват и за свързването на платформата с отделните ползватели и техните нужди.

[3] По време на етапа на разработване инструментът за тенденциите в областта на работните места и уменията се наричаше „инструмент за определяне на необходимите умения“.

1.2 Общ преглед на методиката за оценка

Като част от външното проучване в подкрепа на оценката беше приложен подход, съчетаващ няколко метода[4], при който се комбинират първични и вторични данни[5]. Подходът включваше документна проверка на съответните официални документи и литература, анализ на данни (данни за потребителите на платформата „Европас“, данни за разходите, предоставени от Комисията, търсене в Google и анализ на социалните медии), събиране на количествени първични данни (три целеви проучвания сред лица, които ползват „Европас“, и лица, които не я ползват, работодатели и доставчици на образование и обучение) и качествени данни от задълбочени интервюта със заинтересовани страни, целенасочени качествени наблюдения на лица, които не ползват платформата, обществена консултация и покана за предоставяне на данни[6].

Като част от тази оценка беше разработена логика на интервенцията[7], както и матрица за оценка. Матрицата свързва критериите за оценка с логиката на интервенцията и използва ключовите елементи при съставянето на въпроси за изследване.

Едно от предизвикателствата на оценката е свързано със структурните промени в рамката на „Европас“ преди 2018 г. и рамката от 2018 г., която има много по-широк обхват (и доведе до стартирането на новата платформа през 2020 г.). Поради това рамките са само частично сравними. Друго предизвикателство беше свързано с детайлността на наличните данни за изготвянето на допълнителното проучване.

За целите на тази оценка бяха проведени редовни консултации с държавите членки чрез консултативната група за „Европас“[8].

2. ОСНОВНИ КОНСТАТАЦИИ И ЗАКЛЮЧЕНИЯ ОТ ОЦЕНКАТА

В този раздел се обобщават констатациите и заключенията от оценката относно въздействието и изпълнението на Решението за Европас в съответствие с петте критерия, посочени в насоките за по-добро регулиране: ефективност, ефикасност, съгласуваност, добавена стойност за ЕС и значимост.

[4] Допълнителна информация относно инструментите за събиране на данни, обхванатите групи заинтересовани страни и броя на респондентите е включена в работния документ на службите на Комисията, раздел 1.2 „Преглед на методиката“, и Приложение V „Обзорен доклад“.
[5] Вж. „Проучване в подкрепа на последващата оценка на „Европас“, Verian Group (с предишно наименование Kantar Public) (https://op.europa.eu/bg/web/general-publications).
[6] https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13323-Lifelong-learning-and-career-management-evaluation-of-Europass-since-2018/public-consultation_bg.
[7] Вж. фигура 10 (Логика на интервенцията за „Европас“) в приложение II към работния документ на службите на Комисията.
[8] Консултативната група за „Европас“ е консултативен орган на равнище ЕС, съставен от заинтересовани страни. Комисията създаде консултативната група за „Европас“, за да подпомогне изпълнението на Решението за Европас.

2.1 Ефективност

По отношение на ефективността ползвателите и заинтересованите страни оценяват новата платформа на „Европас“ като инструмент за обслужване на едно гише, който обединява умения, квалификации и инструменти за трудова мобилност. Някои функции на „Европас“ не са пълни (информация за квалификациите и възможностите за учене), тъй като все още липсват данни от националните органи. Очаква се с инструмента „Тенденции при работните места и уменията“, пуснат през юни 2023 г., да се засили допълнително процесът на интеграция на платформата с други инициативи и източници на данни.

Проучването сред ползвателите и лицата, които не ползват платформата, показва, че са налице различия в използването на инструментите и услугите на „Европас“. Автобиографията „Европас“ и мотивационното писмо са сред най-добре познатите и най-често използваните инструменти на „Европас“. Повечето ползватели на „Европас“ (76 %) използват автобиографията и мотивационното писмо често или понякога. Като цяло инструментите и услугите на „Европас“ се възприемат като полезни. Повечето от респондентите в обществената консултация (най-малко 80 %) считат, че инструментите и услугите са полезни или много полезни, като оценяват най-високо автобиографията „Европас“ (90 %). Други функции, като създаване и проследяване на приложения, формуляри за приложения, инструмент за самооценка на цифровите умения и европейски цифрови удостоверения за учене, се използват в по-ниска степен (съответно 37 %, 31 %, 28 % и 28 % от анкетираните ползватели на „Европас“ са използвали тези инструменти често или понякога). Следва да се отбележи, че инструментите са разнообразни по естество и са насочени към различаващи се до известна степен целеви групи, което може да обясни някои различия в стойностите. Това предполага, че е необходим по-задълбочен анализ, насочен към основните причини за тази по-ниска степен на използване. Това също така предполага, че различните инструменти „Европас“ трябва да бъдат по-добре интегрирани в една подобрена система за анализ на данни, за да се предоставят на ползвателите по-добре персонализирани предложения за работа и учене в Европа.

„Европас“ предоставя инструменти, услуги и информация, с които се подкрепя индивидуалната трудова мобилност и мобилността с учебна цел в ЕС и се улеснява трансграничната стандартизация. Инструментите и услугите дават възможност на ползвателите да представят лична информация и да документират своите умения, квалификации и резултати от ученето в стандартизиран европейски формат на максимум 31 езика. Работодателите и институциите, предоставящи услуги за образование и обучение, ползват „Европас“ основно като инструмент за подпомагане на мобилността и представяне на знания, умения и компетентности по стандартизиран начин. Освен това интервютата със заинтересовани страни от ЕС и на национално равнище показаха, че те възприемат „Европас“ преди всичко като платформа, с която се подкрепя трудовата мобилността и възможностите за образование в ЕС. Интервюираните на равнище ЕС посочиха също, че „Европас“ подпомага изпълнението на други европейски политики (напр. програми за мобилност на ЕС).

Чрез „Европас“ се насърчава по ефективен начин установяването на обща рамка за прозрачността и признаването на уменията и квалификациите в държавите членки. За

тази цел се разчита на няколко елемента: връзката с Европейската квалификационна рамка, публикуването на информация относно квалификациите и възможностите за учене (въпреки че тази област все още е в процес на развитие), общите формуляри за приложения и европейските цифрови удостоверения за учене.

Комуникацията относно „Европас“ се осъществява на европейско и национално равнище под ръководството на националните центрове „Европас“. Това доведе до успешно взаимодействие с крайните ползватели и заинтересованите страни. Данните от платформата показват значително увеличение на броя на регистрираните ползватели след стартирането на новата платформа (повече от 4,5 милиона профила са създадени от ползватели до края на 2022 г.). До 31 януари 2023 г. новата платформа е имала около 32,4 милиона отделни посетители[9] и повече от 261 милиона посещения на страници в 58,8 милиона сесии.

Информираността за „Европас“ се различава в отделните държави. Според проучването сред ползвателите и лицата, които не ползват платформата, проведено в 10 държави, „Европас“ е най-добре позната в Португалия, Румъния и Хърватия: 88 %, 79 % и 77 % от респондентите в проучването съответно са запознати с „Европас“. Две държави, в които „Европас“ е по-слабо позната, са Франция и Германия (съответно 24 % и 19 %)[10]. Според данните от платформата за 2022 г. и статистическите данни на Евростат за населението на ЕС повечето ползватели на „Европас“ са в Италия, Португалия и Румъния (като общ брой). В тези държави също така е най-голям процентът на „Европас“ профилите в сравнение с общия брой на населението. Процентът на профилите по държави (от общия брой на населението) за Португалия, Румъния и Италия е съответно 4,5 %, 1,9 % и 1,8 %. Относително висок процент на профилите (от общия брой на населението) има също в Малта, Хърватия, Словения и Латвия. Сред държавите с относително по-нисък процент ползватели на „Европас“ (от общия брой на населението) са Дания, Швеция, Германия, Нидерландия, Полша, Франция и Ирландия[11]. Комисията и националните центрове „Европас“ в държавите, в които „Европас“ е по-малко позната и ползвана, биха могли да предприемат повече действия за нейното популяризиране в тези държави.

Повечето ползватели на „Европас“ са на възраст под 35 години и са добре образовани. Голямата привлекателност на „Европас“ за младите хора, които са в началото на своята кариера, е особено силна страна, върху която следва да се надгражда. Жените са малко по-слабо представени сред ползвателите. Повечето ползватели имат известно ниво на работен опит. По отношение на езиците на профилите, английският е най-използваният език, следван от италиански, португалски и румънски. Останалите езици са по-слабо представени.

Платформата вече е по-достъпна отколкото при стартирането ѝ. Все още съществуват обаче някои проблеми, засягащи различни групи лица, включително лица с по-ниски

[9] За отделен посетител се счита всеки, който посещава платформата от определен IP адрес. Те се отчитат само веднъж, дори ако посещават платформата чрез различни профили.
[10] Според проучване сред ползвателите и лицата, които не ползват платформата, проведено в 10 държави: Германия, Испания, Гърция, Франция, Хърватия, Италия, Португалия, Полша, Румъния, Швеция.
[11] За пълен преглед на „Европас“ профилите по държави членки като процент от общия брой на населението вж. приложение VII към работния документ на службите на Комисията.

цифрови умения, възрастни лица и лица с увреждания. Липсата на цифрови умения се смята за основната пречка за достъпността.

Две трети от участниците в обществената консултация смятат платформата за лесна за ползване. Въпреки това респондентите повдигнаха въпроси относно нейната сложност, поради което според тях платформата не е толкова лесна за ползване и интуитивна.

2.2 Ефикасност

По отношение на бюджета, отделен за разработване и внедряване на „Европас“, значителното увеличение на новите ползватели от стартирането на платформата през юли 2020 г. (средно 150 000 профила са създавани всеки месец между юли 2020 г. и декември 2022 г.) и очакваната стабилност на разходите през следващите години, свързани със зрелостта на платформата и завършването на повечето инструменти, следва да допринесат за намаляване на разходите за „Европас“ профил (разходи за допълнителен „Европас“ профил през 2022 г.: 1,22 EUR). Разходната ефективност на платформата се подобри между 2021 г. и 2022 г. и се очаква това да продължи, тъй като цифровите платформи обикновено имат ниски пределни разходи за допълнителни ползватели.

Ефективността на управлението се подобри от 2018 г. насам поради по-стабилната многостепенна структура и по-широкото разпределение на отговорностите и задачите както от Комисията към държавите членки, така и между множество организации на европейско и национално равнище. Заинтересованите страни и националните центрове „Европас“ отбелязаха нуждата от повече ресурси, тъй като са налице допълнителни задачи и новата платформа предоставя повече инструменти и услуги от предишната. Фактът, че допълнителните задачи се изпълняват с бюджет[12], подобен на бюджета преди стартирането на платформата през юли 2020 г., е доказателство за подобрението на разходната ефективност.

Заинтересованите страни признават, че е извършена много работа, за да се осигури по-лесното ползване на „Европас“, както и за отстраняване на технически проблеми. Това включва значително намаляване на софтуерните дефекти, докладвани от крайни ползватели през втората половина на 2022 г. и първата половина на 2023 г. Според заинтересованите страни е необходимо да се обърне повече внимание на отстраняването на техническите проблеми на платформата, вместо допълнително да се разработват нови инструменти. Това би спомогнало платформата да стане по-функционална, видима и лесна за ползване.

2.3 Съгласуваност

„Европас“ е съгласувана с по-широкия политически контекст. Освен това с платформата на „Европас“ се подкрепя пряко програмата за умения, европейското пространство за образование и цифровото десетилетие на Европа. За тяхното практическо изпълнение на много от инициативите на програмата за умения на ниво

[12] Като цяло Комисията отпусна около 6 милиона евро на националните центрове „Европас“ за двата периода — преди и след стартирането на платформата през юли 2020 г. (т.е. 2018—2020 г. и 2021—2023 г.).

ЕС се разчита на „Европас“, напр. при определянето на необходимите умения. Освен това „Европас“ има принос за приоритетите на европейското пространство, които са подобряване на качеството, повишаване на справедливостта, приобщаването и успеха в образованието и обучението за всички и превръщане на ученето през целия живот и мобилността в реалност за всички. Накрая, развитието на „Европас“ от платформа, която се състоеше от пет формуляра на документи, в цифрово решение за обслужване на едно гише е пряко свързано с цифровото десетилетие на Европа.

„Европас“ е тясно свързана с Европейската квалификационна рамка, като се има предвид, че информацията относно рамката и инструментите (инструмент за сравнение, взаимно свързване на националните регистри на квалификациите) са интегрирани в „Европас“. „Европас“ е съгласувана и с приоритетите, приети от Комисията „Фон дер Лайен“: „Европа, подготвена за цифровата ера“ и „Икономика в интерес на хората“. Освен това „Европас“ има силни полезни взаимодействия и техническа оперативна съвместимост с инструменти и инициативи на ЕС в областта на заетостта, образованието, обучението и професионалното ориентиране, като например Европейския портал за професионална мобилност (EURES), Европейската класификация на уменията, компетентностите, квалификациите и професиите (ESCO), „Еразъм+“ и Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR). В този контекст би могло да се засили полезното взаимодействие между „Европас“ и европейските и националните платформи, които предоставят подобни инструменти и услуги (например определяне на необходимите умения, информация за професионално ориентиране, информация за образование и обучение и информация за пазара на труда). Допълнителните полезни взаимодействия с EURES, в сътрудничество с Европейския орган по труда (ЕОТ), биха могли да включват единна автобиография и единен инструмент за създаване на профили, съгласуване на визуални идентичности, като същевременно се поддържа отделна марка и подобрена навигация в двете платформи и се гарантира, че услугите на двете платформи взаимно се допълват.

2.4 Добавена стойност от ЕС и въздействие

„Европас“ осигурява добавена стойност чрез безплатни отделни многоезични и стандартизирани инструменти и услуги, както и достъп до информация относно възможностите за работа и за учене и относно квалификациите. Чрез стандартизираните инструменти работодателите и институциите, предоставящи услуги за образование и обучение, в държавите — членки на ЕС и други държави, включени в платформата на „Европас“, имат възможност по-добре да разберат и сравнят образователния и професионалния опит на кандидатите и да постигнат съответствие между уменията им и изискванията за работа.

Като резултат от това „Европас“ подкрепя ученето и трудовата мобилност на кандидатите през границите и по този начин помага за справяне с недостига на работна ръка и умения в ЕС. Освен това стандартизираните инструменти и услуги на „Европас“ спомагат за създаването на равни възможности за кандидатите за работа. Според участниците в качествените наблюдения това важи най-вече за младите хора, които преминават от образование и обучение към пазара на труда.

Понастоящем „Европас“ се ползва като стандартна част от приложения в държавния сектор в няколко европейски държави (напр. Португалия, Румъния и Италия). „Европас“ може също така да играе съществена роля при стандартизирането на инструменти и услуги в рамките на една и съща държава, в която има различия между политиките на пазара на труда в различните региони. Освен това „Европас“ запълва пропуските на пазара, където не съществуват еквивалентни национални алтернативи.

Що се отнася до ползването на „Европас“ в частния сектор, 66 % от работодателите, които са отговорили на проучването, са запознати с „Европас“, а 44 % я ползват. Стандартизацията води до по-висока степен на голяма съгласуваност и сравнимост на уменията в европейските държави. Насърчаването на ползването на „Европас“ би могло да спомогне за превръщането ѝ в стандарт не само за държавните администрации, но и за инициативи на ЕС, програми за мобилност и различни институции на пазара на труда, и образованието и обучението.

Повечето респонденти в обществените консултации (77 %) посочват като основно предимство на „Европас“ предоставянето на безплатни услуги, следвано от стандартизирани формуляри и многоезичните функции на платформата (съответно 66 % и 65 %).

2.5 Значимост

„Европас“ вероятно ще продължи да бъде значима поради необходимостта от разбиране на квалификациите и уменията на лицата в европейски контекст и с оглед на значението на поощряването на трудовата мобилност в ЕС и развитието на цифровизацията. В тази връзка би било важно да се доразвие системата на „Европас“ за анализ на данни. Това ще направи възможно използването на данните от различните инструменти на платформата относно взаимодействията на ползвателите с цел персонализиране на предложенията за работа и учене в Европа.

Информация и насоки относно възможностите за работа се предоставят чрез инструмента за търсене на работа EURES и специфичната за държавата информация както в „Европас“, така и в EURES. Наличието на повече информация, специфична за съответния сектор или отрасъл, би могло да повиши още повече привлекателността и значимостта на инструментите на „Европас“.

По отношение на информацията относно ученето през целия живот и транснационалната мобилност с учебна цел, предоставянето на информация относно квалификациите и възможностите за учене в „Европас“ зависи от държавите членки и държавите, включени в „Европас“.

Информацията относно възможностите за работа и за учене се възприема като особено значима от по-младите хора, които започват своята професионална кариера, както и от

лицата от държавите извън ЕС (Европейското икономическо пространство, както и държавите кандидатки и потенциалните държави кандидатки)[13].

По-силно индивидуализираното професионално ориентиране би могло допълнително да повиши значимостта на инструментите на „Европас“. Персонализираните препоръки относно възможностите за работа също биха могли да помогнат за справяне с недостига на умения и работна ръка. За тази цел би била необходима повече информация на национално равнище относно професионалното ориентиране, която би могла да бъде включена в „Европас“ за нейните ползватели.

Включването на няколко преди това самостоятелни инструмента за умения, квалификация и трудова мобилност, както и въвеждането на нови инструменти (напр. инструмента за самооценка на цифровите умения) спомогна за намаляване на разпокъсването в тази област. Заинтересованите страни търсят допълнителна оперативна съвместимост с други инструменти и инициативи на ЕС. Необходимо е обаче да се осигури баланс между сложността и по-лесното ползване на платформата, за да се избегне претоварването ѝ с различни инструменти, насочени към заинтересованите страни, а не към крайните ползватели.

„Европас“ допринася за прозрачността, общото разбиране на уменията и квалификациите и сравнимостта. В този контекст ползвателите и заинтересованите страни считат, че европейските цифрови удостоверения за учене (EDC) са изключително значими, тъй като чрез стандартите на ЕС се гарантира оперативна съвместимост и се избягва разпокъсване в област, която все още е в процес на развитие.

3. ИЗВЛЕЧЕНИ ПОУКИ

„Европас“ подкрепя целите на **Европейската година на уменията** за укрепване на **значимостта на уменията** и постигане на съответствие между стремежите, нуждите и набора от умения на лицата и нуждите и възможностите на пазара на труда. Информацията и професионалното ориентиране относно уменията, които се търсят на пазара на труда, се считат за много важни от ползвателите и заинтересованите страни. „Европас“ предоставя и инструменти, които помагат на ползвателите да размишляват относно своите умения и интереси.

„Европас“ е вече свързана с няколко инициативи на ЕС, като EURES, ESCO, Европейската квалификационна рамка и европейския модел на обучение. Освен това би могло допълнително да се проучи **оперативната съвместимост** и **полезните взаимодействията** на „Европас“ с други значими европейски и национални портали, включително национални услуги за професионално ориентиране.

[13] Респонденти в проучването сред ползвателите и лицата, които не ползват платформата, от Босна и Херцеговина, Грузия, Черна гора, Северна Македония, Норвегия, Сърбия и Украйна.

„Европас“ е значима за **търсенето на работа** и отговаря на нуждата от информация и професионално ориентиране относно възможностите за работа, като предоставя достъп до инструмента за търсене на работа EURES. По-силните полезни взаимодействия между „Европас“ и EURES биха могли да увеличат въздействието на двете платформи и да бъдат полезни за всички ползватели.

Държавите членки и държавите, включени в „Европас“, трябва да положат допълнителни усилия за разработване на **бази данни и регистри на квалификациите и възможностите за учене**. Те ще бъдат свързани с платформата на „Европас“ чрез регистъра на набора от данни за квалификациите, за да бъде информацията достъпна за ползвателите на „Европас“.

Ако „Европас“ бъде възприет от повече заинтересовани страни като **стандартен инструмент за създаване на профили за учене и работа в ЕС**, както и в контекста на **инициативите и програмите за мобилност на ЕС**, ще се гарантира, че повече крайни ползватели ще използват инструментите и услугите, което ще доведе до икономии от мащаба. По този начин биха се увеличили значимостта и въздействието на „Европас“. Освен това би могло допълнително да се проучи използването на „Европас“ в частния сектор. По отношение на географското покритие дейностите за популяризиране на „Европас“ биха могли да се съсредоточат върху държави, в които платформата е по-малко позната и ползвана. Привлекателността на „Европас“ за младежите е особено силна страна, която трябва да се развие, но дейностите за популяризиране биха могли да се съсредоточат и върху лицата на възраст над 35 години.

Необходимо е да се постигне баланс между по-нататъшното включване на нови инициативи на ЕС в „Европас“ (което води до по-голяма **сложност**) и по-лесното ползване на платформата.

За да бъде разгърнат пълният потенциал на „Европас“ като платформа за управление на професионалното развитие и учене през целия живот, би могла да бъде подобрена информацията относно **професионалното ориентиране, възможностите за валидиране и признаването на квалификации**, като се има предвид, че информацията в платформата понастоящем е обща. За целта би било особено важно да се укрепят връзките с националните служби и институции.

Ползването на „Европас“ като решение за представяне на знания, умения и компетентности по стандартизиран начин е особено ефективно в контекста на **трудовата мобилност и мобилността с учебна цел в целия ЕС**.

Налице е ясна необходимост от завършване на **инфраструктурата за EDC** и от използване на **стандартите за европейските цифрови удостоверения за учене**, за да бъдат подкрепени държавите членки при цифровата трансформация на удостоверенията и да се осигури оперативна съвместимост между националните платформи за удостоверения на равнище ЕС.

Използването на **анализ на данни** и **изкуствен интелект** в „Европас“ би могло да бъде доразвито. Персонализираните препоръки относно възможностите за работа биха могли да допринесат за справяне с недостига на умения и работна ръка.

За да се осигури по-лесното ползване на платформата „Европас“, е важно да се даде приоритет на **отстраняването на технически проблеми** пред разработването на нови инструменти. В резултат на това платформата ще стане по-функционална, видима и лесна за ползване.

Бъдещите достижения на „Европас“ биха могли да бъдат въведени чрез **подхода „достъпност на етапа на проектирането“**, за да се гарантира, че платформата е достъпна за възможно най-много хора, включително за лицата с по-ниски нива на цифрови умения, възрастните хора, дългосрочно безработните лица и лицата с увреждания. Чрез прилагането на тези принципи „Европас“ би могла да допринесе за насърчаване на приобщаването и равните възможности.

С цел измерване на въздействието и ползването на „Европас“ би могъл да се въведе **план за мониторинг на данните** и да се провеждат редовни **проучвания на удовлетвореността на ползвателите**.

Тази оценка дава възможност да се съсредоточат усилията върху прилагането на подобренията, произтичащи от извлечените поуки. Някои подобрения вече са в процес на реализиране. За текущото и бъдещото развитие ще са необходими допълнителни усилия и ангажименти както на равнище ЕС, така и на национално равнище.